

Ska' vi bygge?

- Huskeliste, tips og ideer når I skal i gang med at forbedre de fysiske forhold

KFUM-Spejderne i Danmark

Udvalg for byggerådgivning og naturpleje

Forord:.....	3
Økonomi:	4
Myndighedsbehandling:.....	8
Hyttens indretning:.....	9
Hyttens sammensætning:	10
Jura:	12
Hyttegrund/Lejrplads:	14
Efterskrift:	15
Litteraturliste:.....	16
Ordforklaring:	16
Nyttige web-adresser:	16

KFUM-Spejderne i Danmark

Udvalg for byggerådgivning og naturpleje

Forord:

Korpset har nedsat et udvalg, der har til formål at rådgive grupperne i spørgsmål i forbindelse med såvel nybyggeri som vedligeholdelse af bygninger og grunde/lejrpladser. Nærværende checkliste skal betragtes som tips og ideer og kan ikke regnes for at dække enhver mulig omstændighed i forbindelse med et byggeri.

Jeres erfaringer er værdifulde – del dem med andre. Alle opfordres til at komme med ideer til forbedring af checklisten. Indlæg kan sendes til Korpskontoret.

Mange grupper har på et eller andet tidspunkt ønsker om at forbedre deres lokalesituation. Det fremgår af de mange spejderhuse og lejrbygninger, der står rundt om i landet at, mange af dem har bygget.

Inden I eventuelt går i gang med byggeplaner, er det vigtigt, at I gør jer en række overvejelser: Det første er naturligvis at finde ud af, om I har behov for at bygge eget hus, eller om I eventuelt kan dele med andre, eventuelt kan leje jer ind hos andre. Der er måske mulighed for at arbejde sammen med andre korps i jeres lokalområde, eller der er mulighed for at indgå i et samarbejde med andre organisationer, f.eks. idrætsorganisationer, ungdomsklubber eller lignende.

Husk på, at kvaliteten i spejderarbejdet ikke afhænger af lokalerne. Der kan drives fremragende spejderarbejde i gamle, fugtskadede lokaler; men det er naturligvis dejligt at være i egne, velholdte lokaler til sit daglige arbejde.

Det er også vigtigt at gøre jer klart, om I har ressourcer til at bygge (evt. sammen med andre), og hvad jeres behov er.

Da spejderliv er friluftsliv, kunne det være, at I i stedet for et hus inde i byen skal finde mulighed for et hus udenfor. Evt. blot en åben plads med et lille hus eller et skur på, eller.....

Måske kan man klare sig uden at have et lokale til hver enhed. Hvert rum kan måske have flere funktioner (spejdere - ulve - bævere - rovere) ved grundig overvejelse af udformningen af inventaret.

Vent med at tegne til I har overvejet behovet. Når der først er lavet en tegning, kan den komme til at binde utroligt meget. Derfor opstil ønskerne og diskuter, indtil I er sikre på, hvad behovet er, **og tegn så.**

KFUM-Spejderne i Danmark

Udvalg for byggerådgivning og naturpleje

Økonomi:

Behovsundersøgelse

Lav en undersøgelse hos alle enheder, hvad de har brug for. Er det ét stort fællesrum eller er det måske patroljelokaler, eller er det begge dele.

Hvad er behovet for opbevaring? (depotrum)

Har I brug for et stort "Grovværksted"? måske til at tørre telte? bygge kanoer el. a.

Se i øvrigt afsnit vedr. hyttens indretning.

*Overvej: Har vi brug for det? hvor fint skal det være? **Prioritér jeres ønsker.***

Minimums - eller ønskehus. Få alle jeres ønsker med i planlægningen af ønskehuset, og gør jer klart, hvordan I kan skære ned i budgettet, altså hvad I **kan** undvære.

Udvidelsesmuligheder. Selv om I måske får bygget jeres ønskehus, vil gruppen måske vokse, så der ikke længere er plads nok, eller der opstår nye behov, ønsker og muligheder om 10 - 20 år.

Budget.

Det er vigtigt, at I får lagt et realistisk budget, både for byggeriet og for den senere drift af lokalerne/huset.

Anlægsbudget: som skal indeholde både udgifter og indtægter.

Udgifter

Grund, køb eller leje. Hvis I har aftale om leje af grund, så sørg for at få en lejekontrakt, helst så lang løbetid som muligt. I skal regne med, at når lejekontrakten udløber, skal I måske starte forfra.

Ved leje af kommunen, kan det evt. lade sig gøre at leje for 49 eller 99 år.

Lejekontrakt. I har brug for en skriftlig aftale. Den nuværende ejer af grunden beholder måske ikke grunden evigt.

Løbetid. Ved låneoptagelse må I regne med, at lånet skal være afviklet inden for kontraktens løbetid.

Projekt. Arkitekter har lært noget om at kombinere ønsker og muligheder i bygningen, og at kombinere bygningen med terrænet. Udgiften til arkitekten (hvis der er en udgift) vil nok tjene sig ind igen i bedre brugsværdi i huset.

Landinspektør, hvis der skal udmatrikuleres, samt afsætning af hus.

Byggestyring. Det er vigtigt, at I har et byggeudvalg til at tage sig af planlægning og gennemførelse af byggeriet. Men det er næsten endnu vigtigere, at I har en person, der kan deltage i byggemøder også i arbejdstiden og dermed møde håndværkerne, når de har brug for det. (Naturligvis forudsat, at byggeriet foregår i almindelig arbejdstid). Det behøver ikke være en arkitekt; men en person, der kan organisere, og som har bemyndigelse til at træffe beslutninger. Vær opmærksom på at det kan være ansvarspådragende at have viden.

Rådgiverhonorar. Hvis I skal bruge arkitekt og ingeniør til lave forprojekt, skitseprojekt, tegninger m.v. kan I få udgifter til det Husk, at tegninger skal trykkes til udbudsmaterialet. Rådgiveren har en ansvarsforsikring, der dækker hvis der viser sig fejl i forbindelse med projektet.

Tilladelser. I kan få at vide på kommunen, hvad prisen er.

KFUM-Spejderne i Danmark

Udvalg for byggerådgivning og naturpleje

- Tilslutningsafgifter**, både vand, kloak, elektricitet og telefon. Der kan også være tale om obligatorisk tilslutning til f.eks. fællesantenne, selv om I ikke regner med at bruge det.
 - Licitation**, gerne indbudt. Det vil være naturligt at tale med de håndværkere, I har forbindelse med enten i lederstab, grupperåd eller i forældrekreds. Husk, at hvis I laver en licitation, så skal der være lavet et byggeprojekt, så alle tegninger og beskrivelser er dækkende for det arbejde, der skal gøres.
 - Forsikringer**, undersøg om korpsets forsikringer dækker. Hvis I bruger frivillig arbejdskraft, bliver I derved arbejdsgivere, og **skal** tegne en lovpligtig **arbejdsskadeforsikring**.
 - “All Risks”** forsikringen er ikke lovpligtig; men kan spare for mange ærgrelser senere hen.
 - Uforudsete udgifter**, min. 10%. Der vil ofte vise sig udgifter, som end ikke den dygtigste arkitekt husker eller tænker på. Vejret kan være skyld i mangt og meget i den retning Vejrligsforanstaltninger er bygherrens hovedpine. **Det skal med i projektbeskrivelsen.**
 - Betalingsplan**: Der skal lægges plan for, i hvilken takt regningerne skal betales, og på hvilket tidspunkt.
- Indtægter:**
- Det er vigtigt, at indtægterne og udgifterne balancerer, så man af jeres anlægsbudget kan se, at I kan fremskaffe de penge, der er brug for til byggeriet. Desuden er det vigtigt, at det fremgår af budgettet, hvor meget I selv yder. Hvis I f.eks. allerede ejer grunden der skal bygges på, skal I tage den med på indtægtssiden (og naturligvis på udgiftssiden, for grunden har jo sin værdi) Brug den offentlige vurderings tal.
- Hvis I udfører arbejde selv, eller får gratis arbejdskraft, skal den tages med som en indtægt. *Det er tit en betingelse for tilskud fra kommune, amt, eller Lokale- og Anlægsfonden at I selv skal skaffe lige så meget som de giver. Derfor er det vigtigt, at alt det I selv yder, kommer med i budgettet.*
- Grund**. Hvis I selv ejer grunden i forvejen, er her tale om en indtægt på lige fod med de penge, I selv har sparet sammen til byggeriet.
 - Eget arbejde**. I det omfang, I regner med eget arbejde, enten fra grupperådsmedlemmer, ledere, spejdere eller forældre, skal dette arbejde sættes til værdi. Det er nemlig en del af den kapital, I har skaffet.
 - Gratis materialer**, eller store rabatter skal på samme måde tages med som en indtægt. Til gengæld skal materialer tages med i udgiftssiden til normalpris.
 - Tilskud fra kommunen**. I skal under alle omstændigheder tale med “kommunen”, før I går i gang. Normalt vil det være **folkeoplysningsudvalget**, I skal tale med om et tilskud til etablering af lokalerne; men det kan også være kulturudvalget.
 - Tilskud fra**
 - fonde**. I kan finde en “Fondshåndbog” på biblioteket, som fortæller om fonde og deres regler. Find de fonde, der passer til jeres formål, og skriv **en ansøgning til hver fond**. En fotokopieret ansøgning sendt til flere fonde er spild af porto.
 - Friluftsrådet**. Skema fås på korpsetkontoret, og ansøgning sendes dertil
 - Lokale - og Anlægsfonden**. Hvis de giver tilskud, er de som regel store; men de giver ikke til “ordinære” foreningshuse. Der kræves et detaljeret projektmateriale og tilsagn fra andre bidragsydere, f.eks. kommunen eller korpset.

KFUM-Spejderne i Danmark

Udvalg for byggerådgivning og naturpleje

- Lokale fonde. Undersøg, om der findes lokale fonde i jeres kommune, f.eks. brandkasser. Lokale fonde giver helst tilskud til lokale formål. Find frem til formanden og tal med ham/hende, før I sender ansøgningen.
- Skattefri gaver. Alle kan give en gave til KFUM-spejderne i Danmark, med skattefradragets ret. Hvis man skriver gruppens navn på det girokort, man får fra korpskontoret, får gruppen gaven.
- Lån**
 - fra korpset. Der kan lånes, som regel rente- og afdragsfrit i 10 år, fra enten *Jens Granes Fond* eller *ejendomsfonden*.
 - Lokale og Anlægsfonden Søges ligesom tilskud.
 - Kommunen. Nogle kommuner giver rente- og afdragsfrie lån i stedet for tilskud. Lånene skal så kun betales tilbage i tilfælde af salg eller gruppens opløsning
 - Evt. andre eller realkredit. Forsøg altid først en samtale med jeres **lokale** pengeinstitut.

Når I er færdige med anlægsbudgettet, kan I beregne jer til driftsudgifterne. Det vil normalt være en betingelse for at låne, og måske også for at få tilskud fra kommunen, at man kan se at I kan betale udgifterne, når huset er i drift.

Afdrag på lån er ikke en driftsudgift; men det er alligevel penge, I skal betale hvert år. Vær opmærksom på, at afdrag stiger år for år, samtidig med, at renterne falder.

Driftsbudget:

Udgifter:

- Renter af lån Gælder kun lån, der er optaget med pant i bygningen, og hvor pengene er brugt til byggeriet.
- Afdrag. (ikke del af driftsudgifterne og kan derfor ikke tages med i de driftsudgifter, kommunen giver tilskud til)
- Vedligeholdelse, gælder kun den ordinære vedligeholdelse, ikke forbedringer.
- Forsikringer, som vedrører bygningen. Der skal tegnes særlig forsikring for materiel til brug ved aktiviteter, den er ikke tilskudsberettiget; men nødvendig.
- Telefon (Tal med folkeoplysningsudvalget. Telefonen kan være tilskudsberettiget, hvis den er en nødvendighed, for at man f.eks. kan tilkalde hjælp. Så er den en forsikring)
- Skatter og afgifter vedrørende huset og grunden.
- Lys og varme
- Vand, afledning og renovation.
- Rengøring
- Tilsyn

Indtægter:

- Kommunalt tilskud** Kommunen skal i henhold til folkeoplysningsloven give tilskud med mindst 65% af driftsudgifter til foreningens egne eller lejede lokaler, dog højst svarende til en udgift på 88,55 kr. pr. time lokalerne har været i brug (pr. 1. 1. 01) Mange kommuner har en lokal ordning, hvor man giver større tilskud under visse forudsætninger. Tal derfor med folkeoplysningsudvalget.
Kommunen kan nægte at yde tilskud til nye lokaler eller udvidede lokaler, hvis det ikke er aftalt forud for byggeri eller udvidelse, og hvis kommunen kan anvise egnede lokaler.

KFUM-Spejderne i Danmark

Udvalg for byggerådgivning og naturpleje

- Fremlejeindtægter:** Hvis I lejer huset eller dele af det ud til andre, skal lejeindtægten trækkes fra, før jeres tilskud fra kommunen beregnes. Alligevel kan det være en rigtig god ide, f.eks. at aftale med et andet spejderkorps eller med en børneinstitution eller andre, at huset kan bruges af dem. Man kunne f.eks. tænke sig, at et spejderhus blev brugt af kommunale dagplejemødre som samlingssted i dagtimerne, hvor I jo alligevel ikke bruger huset.

KFUM-Spejderne i Danmark

Udvalg for byggerådgivning og naturpleje

Myndighedsbehandling:

Sørg altid for at have alle nødvendige tilladelser inden der startes på et byggeri. Det er en god idé at kontakte kommunens tekniske forvaltning og drøfte sagen igennem, herved kan der spares mange ærgrelser og meget tid. Kommunen kan og vil ofte gerne hjælpe med ideer og forslag, når I forelægger sagen.

- Foreligger der byggetilladelse?
 - Ansøgningsskema vedlægges i 2 eksemplarer:
 - Situationsplan 1:200 eller 1:500
 - Plantegning(er) 1:50 eller 1:100
 - Kloakplan (kan evt. fremgå af plantegning)
 - Snit 1:20 eller 1:50 med beskrivelse af materialer.
- Er der tinglyst fredninger eller forureninger på grunden? (få en tingbogsudskrift)
- Kræves der landzonetilladelse? (kan medføre lang sagsbehandlingstid)
- Kræves der udarbejdet ny lokalplan? (vil medføre sagsbehandlingstid på ca. 6-8 mdr.)
- Kloakering:
 - Tilslutning til offentlig kloak eller eget anlæg?
 - Fælleskloakering eller separat kloakering (evt. mulighed for nedsivning af regnvand)
 - Samletank, minirensanlæg, sandfilter, nedsivning.
- Tilslutninger:
 - Vand
 - El
 - Naturgas (kan være et krav)
 - Fjernvarme (kan være et krav)
 - Telefon
 - Antenne (kan være et krav)
- Er der fortidsminder på grunden?

KFUM-Spejderne i Danmark

Udvalg for byggerådgivning og naturpleje

Hyttens indretning:

Ved planlægning af det nye byggeri er det vigtigt at være meget opmærksom på hvilke behov gruppen **reelt** har. Tænk over:

- Placeres hytten så grunden kan udnyttes?
- Optimal orientering i forhold til verdenshjørner.
- Udnyttelse af evt. terrænforskelle.
- Anvend robuste materialer.
- Depotrum i rigeligt omfang og uden vinduer. (Tørring af telte m.v.)
- Pejs.
- Optimal udnyttelse af bygningen (patruljelokaler kan eksempelvis fremkomme ved opdeling fælleslokale)
- Er der behov for køjer? (kan etableres som alkover)
- Er der brug for et værksted?
- Handicappedtoilet er et myndighedskrav.
- Materialevalg og udformning der medføre lave vedligeholdelsesudgifter.

Husk det må godt "lugte lidt af spejderhus"

KFUM-Spejderne i Danmark

Udvalg for byggerådgivning og naturpleje

Hyttens sammensætning:

Sokkel/fundament:

Undersøg jordbunden. Hvis der er løs bund, skal der mere end blot fundament til frostfri dybde. Hvis hyttegrunden er nær en sø, å eller mose, er det nødvendigt med en undersøgelse af jordbundsforholdene. Lad **altid** en fagmand vurdere forholdene.

Ydervægge:

Murer man ydervæggen op, bliver den dyrere i produktionsomkostninger end en trækonstruktion, men til gengæld billigere i vedligeholdelsesomkostninger. Modsat har en træhytte mere "sjæl" end en muret hytte. Laver man hytten med mange hjørner og kanter bliver omkredsen større og derved dyrere, og varmeomkostningerne forøges.

Bagmur/skillevægge:

Indvendig bagmur og skillevægge kan let udføres i træ eller stålkonstruktion med 2 lag gips. Risikoen for skader er ikke større end ved muret mur, men husk at stille de lodrette lægter med 40 cm afstand, så kan gipsvæggen klare et tropsmøde. Det er lettere at sætte udsmykning op på en gipsvæg end på en muret væg. Gipsskillevæggene kan lettere flyttes, hvis man ønsker at ændre indretningen. Lette skillevægge er hurtigere at varme op, hvis hytten står uden varme imellem møderne. Gipsvægge er bedre end deres ry.

Tagkonstruktion:

Har man lavet hytten med mange hjørner, kan det blive svært / dyrere at lave en tagkonstruktion. Skotrender er sværere at holde tætte end et lige tag. Hvis man opfører hytten med 45 graders tag, er det let senere at udvide med lokaler under taget. Man skal så huske at brandsikre etageadskillelsen selv om man ikke udnytter loftet i første omgang. Tagmaterialet kan være stål (tænk på kondensproblemer), eternit cementsten eller teglsten. Det er igen sådan at byggeprisen er omvendt proportional med vedligeholdelsesomkostningerne.

Isolering:

Sørg for at isolere og tætte hytten grundigt så holdes varmeomkostningerne nede. Diverse ydervægs og tagkonstruktioner skal være ventilerede, så man undgår fugtskader fra kondensvandet. Husk at der i lette ydervægge og loftkonstruktioner skal anvendes en **tæt** dampspærre, og at dampspærren skal være på den varme side af isoleringen.

Vinduer:

Vinduer udføres i dag i træ, pvc, aluminium og den nye træ/alu løsning. Valg af materiale til vinduer er en smagssag, trævinduer skal males, pvc vinduers beslag er generelt dyre at skifte ud og aluminiumsvinduer er for dyre. Den nye træ/alu løsning er værd at overveje. Man behøver ikke vælge samme materiale til vinduer som til døre

Gulve:

Flisegulve kan være kolde, men er lette at renholde i forhold til tæpper. Hvis man ikke kan lide fliser overalt er linoleumsgulve, ikke novilon, også lette at renholde.

KFUM-Spejderne i Danmark

Udvalg for byggerådgivning og naturpleje

Lofter:

I en hytte kan der let komme højlydt aktivitet. Vælg et loft, der kan absorbere larmen (akustiklofter, eller et træloft med afstand mellem brædderne (tag IKKE et rustikloft eller et glat gipsloft, larmen fra 20 ulve vil blive ulidelig.)

Døre:

Indvendige døre kan let få en hårdhændet behandling af de store spejdere. Massive døre er dyrere i indkøb, men kan bedre stå for en lidt for hård behandling sammenlignet med de såkaldte celledøre.

Opvarmning:

Opvarmningsformen kan være olie/gas eller el. El har været en uøkonomisk varmekilde, men til en hytte der ikke bruges hver dag, kan det være en fordel at kunne varme hytten hurtigere op end med centralvarme fyr. Elvarme ”samarbejder” også bedre med en brændeovn. Ved centralvarme er der også risiko for frostsprængninger. Solfangere vil oftest være en dårlig ide til en spejderhytte, der ikke bruges hele tiden (risiko for varmesprængninger).

Sørg for at vandforsyningen ligger placeret så den ikke er svær at udskifte, og ikke bliver frostsprængt. Hytter bliver flittigst brugt om sommeren, og kan ligge ubenyttet hen i store dele af vinteren.

Vær opmærksom på at vand- og afløbsinstallationer skal udføres af autoriseret mester.

Ovenstående gennemgang er ikke fyldestgørende. Det vil altid være en god ide at have kontakt til håndværkere og teknikere i planlægningsfasen.

KFUM-Spejderne i Danmark

Udvalg for byggerådgivning og naturpleje

Jura:

Indenfor byggeriet gælder særlig regler, der beskriver og regulerer forholdet mellem bygherre og håndværker AB92 samt mellem bygherre og rådgiver ABR.

Inden byggearbejdet går i gang skal der udarbejdes et præcist udbuds- og kontraktgrundlag, der blandt andet omfatter:

- Projekt med detaljerede tegninger.
- Skriftlig beskrivelse af byggeriet m.h.t. materialevalg og arbejdet udførsel.
- Tidsplan for byggeriet
- Dokumentation for jordbundsforhold. Blød bund, forurening o.lign.

Når disse dokumenter er klar, kan der tages tilbud ind på byggeriet. Dette sker normalt ved:

- Underhåndsbud
- Indbudt licitation

Vær opmærksom på, at såfremt der på nogen måde opnås offentlig støtte til byggearbejdet, er I underlagt Tilbudsloven (Tilbudsloven trådte i kraft 1. september 2001 og afløste dermed licitationsloven). Af Tilbudsloven fremgår det, at der normalt altid skal afholdes licitation, dog kan der indhentes underhåndsbud på delarbejder under kr. 500.000. Ved underhåndsbud skal der indhentes tilbud fra mindst 3 håndværkere af hver salgs; 3 tømrer, 3 murer etc. Ved såvel underhåndsbud som ved licitation skal der inviteres mindst én håndværker, der ikke bor i kommunen for hver entreprise. Ved licitation må man i princippet indbyde alle de håndværkere, man har lyst til, dog mindst 5 på hver entreprise. Når man indhenter tilbud skal man være opmærksom på følgende:

- Fortæl aldrig håndværkerne hvem der ellers giver tilbud.
- Kun ved at have tegninger, tilbudslister og beskrivelse i orden ved man, hvad tilbuddene indeholder.

Hvis der er ekstern rådgiver husk, at aftale hvad dennes arbejde er. Udpeg en fast kontaktperson i Jeres byggeudvalg. (En person med faglig indsigt).

Når de bedste og billigste håndværkere er fundet, skal der udarbejdes:

- Entreprisekontrakt
- Tidsplan
- Betalingsplan

Husk at vejrligsforanstaltninger er altid bygherres ansvar- også aftalte forsinkelser på grund af vejrlig.

Efter byggeriet skal man være opmærksom på:

- Garantiordninger

KFUM-Spejderne i Danmark

Udvalg for byggerådgivning og naturpleje

- 1. års mangel afhjælpning
- 5. års garantieftersyn
- Vedligeholdelsesplaner

Husk altid at jo mere projektet er gennemarbejdet inden man går i gang, jo mere sikker er man på, at man får den vare man tror man har bestilt.

KFUM-Spejderne i Danmark

Udvalg for byggerådgivning og naturpleje

Hyttegrund/Lejrplads:

Spejderliv er friluftsliv – så vidt muligt på naturens betingelser. Det betyder, at vi skal vise respekt for naturen og nyde dens muligheder. En permanent lejrplads må gerne bære præg af spejderaktivitet – i modsætning til steder vi besøger, hvor eksempelvis bålpladser skal sløjfes, så det ikke kan ses, at vi har været der. Vi skal overalt beskytte træer, når vi binder pionerarbejder op i dem, og vi skærer ikke i træer og buske.

Der er intet nyt i det – men det vigtigere i dag end for 25 år siden, fordi det ikke længere er en selvfølge for vore medlemmer.

Når vi taler om vore egne grunde, vil der være visse ting, vi kan gøre for at gøre - og holde dem spændende.

Anlæg og indretning af lejrplads:

En spændende grund kan ikke overskues fra alle steder. Der er skjulte hjørner og områder, der ikke kan ses – steder, hvor man kan gemme sig.

Beplantning er en god måde til at opnå en spændende grund. Ved nyplantninger bør der plantes ret tæt (ca. 1 x 1 meter). Dette medfører, at beplantningen kommer hurtigt op. Efter nogle år skal den tyndes. Såfremt det er muligt vil et hegn på 3-5 rækker planter være tilstrækkeligt til at sikre læ.

Til hegn er buske som hassel, syren og pil velegnede. Tænk over at variere beplantningen med både buske og træer samt at planter med torne ikke er velegnede til korte bukser.

Skov- og Natur Styrelsen har udgivet en række publikationer, der fortæller om plantevalg renholdelse m.v.

Nyplantninger bør renholdes for uønskede planter. Dette kan ske enten med håndkraft eller ved at plante en flerårig dækafgrøde. Sprøjtning med pesticider bør af hensyn til grundvandet undgås. Sprøjtning kan endvidere hæmme væksten af træer og buske.

Der findes mange forskellige græsblandinger – vælg en robust type græs, der kan tåle ikke at blive slået ret tit.

Tænk over at beplantningen skal være smuk og rar både om 5 og om 30 år. Brug Jeres kreativitet og udnyt planternes egenskaber og muligheder.

Pladsen bør opdeles således, at der bliver mulighed for en åben plads til pionerarbejder mv. en teltplads og en permanent bålplads. Et par høje træer kan være velegnede til pionering mv.

Er lejrpladsen uden vandskylende toiletter vil et lille skur, der kan flyttes når hullet fyldt, være en god ide.

Vedligeholdelse:

Hold beplantningen i ave, så den ikke bliver et vildnis, selvom der skal være vildnis nogle steder.

Sørg for at genplante når der fældes.

Der skal være brænde nok på pladsen – ellers går det ud over beplantningen.

Ukrudt er naturens smukke planter (det hedder i øvrigt ikke ukrudt men artsdiversitet eller vilde blomster)

KFUM-Spejderne i Danmark

Udvalg for byggerådgivning og naturpleje

Efterskrift:

Det tager 30 år at betale et nyt hus. Der er dermed god til at ærgre sig over hvis der er for mange fejl. Tag god tid til at få det planlagt godt.

Husk at ingen er for store til at modtage hjælp – men nogle er for små.

KFUM-Spejderne i Danmark

Udvalg for byggerådgivning og naturpleje

Litteraturliste:

1. Grøn Guide
2. Bygningsreglement 1995.
3. AB 92 (Almindelige betingelser for aftaler mellem byggeriets parter)
4. ABR 89 (Almindelige betingelser for teknisk rådgivning)
5. ABT93 (Almindelige betingelser for totalrådgivning)
6. SBI-anvisninger.
7. TOP (Træbranchens oplysnings pjecer)
8. Folkeoplysningsloven
9. Tilbudsloven
10. Skov- og Natur Styrelsens publikationer om vildtplantninger.

Ordforklaring:

Totalentreprise: Aftaleform hvor en entreprenør foretager såvel projektering som udførelse.

Hovedentreprise: Aftaleform hvor én entreprenør har ansvaret for udførelse af byggearbejdet og bygherren har ansvaret for projekteringen.

Fagentreprise: Aftaleform hvor bygherren entrere med forskellige entreprenører til hvert fag.

Bygherre: Den juridisk ansvarlige for et byggeri.

Licitation: Måde at indhente priser på f.eks. byggearbejder. Der kan ved licitation indhentes tilbud fra 5-7 entreprenører på samme arbejde. Bemærk at de bydende skal have præcis de samme oplysninger, at tilbudene skal åbnes samtidigt samt at tildelingskriterierne for arbejdet skal være kendt på forhånd.

Underhåndsbud: Der indhentes mindst 3 tilbud på samme arbejde uden licitation.

Vejrligsforanstaltninger: Udgifter til f.eks. afdækning og frostsikring. Betales af bygherren.

Nyttige web-adresser:

1. www.bygnet.dk
2. www.arkitektnet.dk
3. www.skov-info.dk
4. www.loa-fonden.dk